

Jiráskův Hronov

Národní přehlídka amatérských divadelních souborů, 47. Jiráskův Hronov

47. JIRÁSKŮV HRONOV ZAHÁJEN

Včera, v sobotu 6. srpna v 16 hodin, se na hronovském náměstí shromáždili návštěvníci národní přehlídky amatérských divadelních souborů, aby se stali svědky jejího slavnostního zahájení. Ještě před tím účinkovala v promenádním koncertu Koletova hornická dechovka ze Rtyně v Podkrkonoší, orchestr, který často účinkoval při těchto slavnostních příležitostech.

Na schodiště vystoupili členové oficiálních delegací, stranických a státních orgánů, zazněly tóny československé státní hymny, při nichž pionýři z pionýrského tábora Svazu družstvních rolníků ve Vysoké Štěrbské vztyčili na stožár před Jiráskovým divadlem státní vlajku.

Potom se ujal slova předseda Městského národního výboru v Hronově soudruh Oldřich Cvrček, který přivítal vzácné hosty, zástupce ministerstva kultury ČSR soudruha Karla Lebeda, delegaci krajského výboru KSČ v Hradci Králové vedenou členem sekretariátu KV KSČ a předsedou krajské revizní komise soudruhem Zd. Kapuciánem, delegaci Východočeského krajského národního výboru, vedenou soudruhem Janem Pravdou, místopředsdou VĚKNV, delegaci Krajské odborové rady v Hradci Králové, vedenou soudruhem Janem {Dokončení na str. 3.}

Snímek, který uveřejňujeme, byl pořízen při zahájení 46. ročníku Jiráskova Hronova, ale přesto, že je už rok starý, přibližuje v mnohém atmosféru včerejšího slavnostního dne. Ještě před oficiálním zahájením odešli členové delegací do Jiráskových sadů, kde položili kytice květin k pomníku Aloise Jiráskova. Slavnostní projev dr. M. Kyšky, představitele ÚV SČDO, předcházelo a také uzavíralo vystoupení pěveckého sboru Dalibor. Potom se všichni vrátili na hronovské náměstí, aby se zúčastnili slavnostního zahájení letošního ročníku amatérské divadelní přehlídky.

Konalo se v sobotu odpoledne. Přítomen byl s. Karel Lebeda, zástupce MK ČSR, Dr. M. Bukovský, CSc., ředitel Ústavu pro kulturně výchovnou činnost a s. Václav Vavroušek, předseda Přípravného výboru JH. V úvodu představil tajemník poroty, odborný pracovník divadelního odd. ÚKVC členy poroty: doc. dr. Jana Císaře, CSc.:

První setkání ústřední poroty

pedagoga DAMU a předsedu poroty, Richarda Mihulu, režiséra Divadla bří Mrštíků a odborného asistenta JAMU, arch. Zdeňka Pavla, výtvarníka Městských divadel pražských, Jar. Šindeláře, zasloužilého pracovníka v kuluře, Františka Štěpánka režiséra Divadla na Vinohradech a docenta DAMU, prof. dr. Vojtěcha Trapla, dramatika a pedagoga FAMU a Ivana Zmatlíka, režiséra a dramaturga Divadla S. K. Neumann v Praze.

S. Lebeda konstatoval vysokou úroveň poroty s přáním, aby takového složení bylo docilováno i na mezikrajských a krajských přehlídkách a popřál členům hodně zdaru v práci. S. Dr. Bukovský uvídal nové složení poroty, kdy vedle zkušených pracovníků se objevují nové tváře. Pohovořil o specifice amatérského divadla, o jeho významném místě při budování socialismu v naší vlasti. S. Vavroušek informoval o vrcholných slovesných akcích Východočeského kraje

E. S.

S. Evu Stuchlíkovou, režiserku divadelního souboru ZK Praha z Hrádku n. Nisou, potkáme v Hronově už řadu let.

„Hronov je alfou a omegou každého ochotníka; já sama nepřetržitě na Hronov jezdím 14 let, předtím rovněž, ale nepravidelně. V Hronově se cítím jako doma, těším se už napřed na známé, na předsta-

Rozhovor při šálku kávy

vení i na debaty o nich. Pokud mám nějaké připomínky, tak k ubytování a ke vstupenkám, protože je škoda, když např. jsme zde již v pátek, ale to je nakonec jiná záležitost.

V čem spatřuji hlavní přínos Jiráskových Hronovů: jsou to odborné semináře. Ty mi osobně daly pro práci mnoho a jsem velice ráda, že z našeho souboru do Hronova jezdí asi 70 % členů, kteří se tohoto školně rovněž zúčastňují. Jsem přesvědčena, že toto praktické vzdělávání je nedoceňované, stejně jako děletrvajících pobyt amatérů na přehlídkách. Víte, ono je důležité vidět i druhé soubory, jak si s kterým titulem poradí, protože pak mohou jednat ocenit odbrou práci a třeba i pro sebe „zvýšit laťku“, jednak člověku někdy spadne hřebínek, „jde do sebe“ a uzná, že opravdu sám v té a té věci přecenil své síly nebo byl — i když se to špatně říká — málo sebekritický.

Za velký klad Hronova považují Klub mladých; měli jsme možnost pozorovat jeho působení na vlastních členech — letos se bohužel na nás přihláška nedostala, ale vím, že kapacitu KM nelze bohužel natáhnout.

V současné době studujeme Daňkovu hru Válka vypukne po přestávce; jsem zvědavá jak se s některými věcmi, pro mne problematickými, vypořádá vysokolibeňský soubor a také bych se ráda seznámila s autorem, který má do Hronova přijet.“ E. S.

Ochotníci Národnímu divadlu

V této akci odpracovalo téměř 40 skupin a jednotlivců od jara roku 1976 do června 1977 více než 10 000 brigádnických hodin. Pomoc, kterou vhlásil ÚV Svazu českých divadelních ochotníků bude pokračovat i v roce 1977. Informace podá na podzim t. r. sekretariát Svazu na adrese 101 00 Praha 10, Krymská č. 21. Pracuje se převážně ve skladech dekorací ND. Nejčastějšími brigádníky byly více než 30 členné skupiny divadelních ochotníků Opavska. Ap

BORIS VASILJEV ...a jitra jsou zde tichá

Dramatizace literární předlohy Borise Vasiljeva, známé jak z filmové adaptace, tak četných divadelních představení uvedených v Sovětském svazu i na našich jevištích, nezbytně vyvolává myšlenku směřující ke srovnání s dramatizací určenou výhradně amatérskému divadelnímu souboru, jeho výrazovým prostředkem, předpokládané schopnosti vyslovit a zejména akcentovat ideovou a etickou podstatu příběhu. Oproti dramatizaci známé z představení moskevského divadla na Tagance působil text ztvárněný rakovnickým divadelním souborem poněkud zjednodušeně, zejména v postižení vývoje charakteru staršího Vaskova. Ačkoliv by se mohlo na první pohled zdát, že toto zjednodušení, promítající se i do dalších stavebních celků textu, přináší podstatnou významovou redukci, inscenační tvar, k němuž rakovnický kolektiv pod vedením profesionálních umělců dospěl, svědčí o tom, že dramatizace ve spojení s režijním postojem vytvořila optimální podmínky pro kolektivně chápáné herectví. V tom je také síla, ideová, morální a emotivní působivost představení hry Borise Vasiljeva ...a jitra jsou zde tichá.

Autorka dramatizace J. Černíková společně s režisérem J. Kettnerem vycházela z dokonalé znalosti členů souboru, z velmi přesného odhadu jejich hereckých možností. Snad proto vznikla inscenace velmi působivá, sdělující divákovi celý souhrn humanistických myšlenek obsažených v základním dramatickém konfliktu hry, jenž je vyjádřen napětím mezi počáteční téměř bezstarostnou tóninou vztahů, a tragikou smrti, v níž je obsažena také základní otázka, se kterou odchází ze scény staršina Vaskov.

Přestože dramatizace a režie vycházela z daných možností souboru a představuje právě ten typ spolupráce profesionálních umělců s amatérskými kolektivy, který zprostředkovává netradiční druh zkušeností, byla na inscenaci zřetelná i jistá styllová nejednotnost použitých prostředků, zejména v řešení scénického prostoru, nepřilíživě důsledném vkomponování postavy vypravěče do celku hry, takže některé situace místy nabývaly až ilustrativního charakteru. Totéž je možno říci i o dvojí funkci jednoho hudebního motivu, podtrhujícího jak lyrické pasáže textu, tak komentáře vyslované vypravěčem. Neobyčejně vysoká hodnota prvního představení 47. Jiráskova Hronova tedy spočívá v prověření nosnosti kolektivního pojetí hercké práce, které zaznělo z rakovnické inscenace velmi čistě, prostě a pravdivě.

—k—

Po skončení pátečního večerního představení ruch před divadlem hned tak neutichl. Připravované početně napověděly divákům, že se jako každoročně v předvečer Jiráskova Hronova bude konat Oheň přátelství. Za doprovodu dechové hudby ZK MAJ Hronov odešel průvod divadelních přátel do sadů Mistra Aloise Jiráska, aby vzpomněl na všechny, kteří se zasloužili o rozvoj amatérského divadelnictví a nejsou už mezi námi, aby podpořil myšlenku mírového soužití v současné době a aby připomněl maximální podporu a možnosti rozvoje zájmové umělecké činnosti u nás. Početně, kterých se ujali herci sázavského sou-

Oheň přátelství

boru ve svých divadelních kostýmech, byly symbolem všeho ryziho, čistého a pokrokového, co s sebou přináší vztah k umění a socialistický životní postoj.

Poetické prostředí Jiráskových sadů oživilo silou ochotnického divadelního národa. Ještě než se rozhořel Oheň přátelství, který letos zapaloval nestor amatérského divadla Láďa Lhota, promluvil předseda MěstNV soudruh Oldřich Cvrček, který návštěvníky letošního ročníku Jiráskova Hronova srdečně uvítal a připomněl jim všechny pokrokové tradice hronovského festivalu a skutečnost, že Hronov se stal symbolem všech tvůrčích hodnot našeho amatérského divadla. Báseň Ivana Škály pak tradiční oficiální akt přátelství vhodně uzavřela.

—ak—

■ SEVEROČEŠI se sejdou ke svému tradičnímu hronovskému srazu ve čtvrtek dne 11. 8. ve Staropadolské hospodě. Záčátek je stanoven na 9. hod.

—J. D.—

A. N. Ostrovskij

„Posláním básníka není vymýšlet neobvyklé intriky, ale objasňovat události, byť nepravděpodobně, zákony života“. To jsou slova čelného představitel ruského realismu 19. století A. N. Ostrovského. Slova mnohokrát naplňovaná a často naplněná v některých z jeho téměř padesáti her.

Ostrovskij (1823—1886) se narodil v moskevské úřednické rodině a po nedokončených univerzitních studiích vystřídal různá zaměstnání. To mu umožnilo důkladně se seznámit s měšťanským, kupeckým, úřednickým, statkářským i šlechtickým životním prostředím a pokusit se o jejich analytické a realistické zpodobení. Převážně literaturě se začal věnovat ve 40. a 50. letech minulého století, kdy kromě spolupráce s několika časopisy začal psát také divadelní hry pro moskevské Malé divadlo. Zde také měla většina jeho her premiéru. Především právě svými „obrazy ze života“ (zatímco jeho historické hry nemají velký význam), podanými v rozmanité škále žánrové (od komediálních druhů přes drama až k tragédií) navázal na pokrokové tradice ruského dramatu (představované Fonvizinem, Gogolem, Gribojedovem) a vytvořil předpoklady pro rozvoj ruského realistického divadla.

Ostrovského tvorbu dělí kritické do dvou skupin: před zrušením nevolnictví roku 1861 (kdy psal převážně pesimističtější laděné hry z měšťanského a kupeckého prostředí — Chudá nevěsta, Výnosné místo, Bouře; posledně jmenovanou hrou toto období vrcholí a po této reformě (I chytrák se spálí, Les, Talenty a ctitelé). Na samém počátku tohoto druhého období pak stojí právě hra, kterou na letošním Jiráskově Hronově uvidíme: Ženitba Balzamova aneb Kdo hledá, najde.

Zatímco některé z Ostrovského her jsou dnes pro nás už jen historickým dokumentem, tato hra mezi ně rozhodně nepatří: svým varováním před zhoubnou mocí peněz, které hlupáka mohou proměnit v nebezpečné individuum, má dodnes živou a aktuální hodnotu.

—ag—

■ **NA SCHŮZI PLĚNA ÚV SČDO** bylo konstatováno, že úkol zmapování ochotnických festivalů, pořádaných na území ČSR, byl splněn. Ze zprávy vyjímáme několik zajímavých čísel: v roce 1976 bylo pořádáno celkem 151 festivalů a přehlídek, na nichž se konalo celkem 788 představení pro cca 190 000 diváků. —J. D.—

Z včerejší inscenace hry B. Vasiljeva ... a jitra jsou zde tichá, kterou uvedl divadelní soubor Městského kulturního střediska Rakovník.

Scénografická škola SČDO

Závěrečné hodnocení loňského Jiráskova Hronova upozornilo na neradostnou situaci v oblasti amatérské scénografie. Tato kritická připomínka jen podtrhla užitečnost záměru uspořádat pro ochotnické výtvarníky školu, která by je vychovávala pro praktickou tvorbu v mateřských souborech a těm nejspokojnějším dala možnost dalšího růstu. O takové škole se diskutovalo již na jaře, kdy s touto myšlenkou vystoupila scénografická komise ÚV SČDO. Teprve po Hronově jsme však přípravy rozjeli podle konkrétní koncepce. Své záměry a představy jsme konzultovali s pracovníky ministerstva kultury ČSR, Ústavu pro kulturně výchovnou činnost, Divadelního ústavu, ÚVOS pracovníků umění, kultury a společenských organizací, s pracovníky některých odborových zařízení a řadou divadelních odborníků. Všude jsme se setkali s porozuměním a ve většině případů také s účinnou podporou a pomocí. Díky tomuto pochopení jsme mohli ještě v prosinci minulého roku zahájit tříletou školu, pro kterou jsme vybrali v přijímacích pohovorech ty uchazeče, kteří se jeví jako perspektivní a dostatečně vytrvalí pro dlouhodobé studium zhruba na úrovni střední odborné školy. Neslibovali jsme nikomu žádný hmotný prospěch — naopak, upozorňovali jsme na obtíže, s nimiž se mohou během studia setkávat. Nikdo neodstoupil, všechny zájemce jsme uspokojit nemohli. Předpokládali jsme průměrnou „úmrtí“ za celý první rok (sedm dvoudenních seminářů) odpadl ze 44 posluchačů jeden jediný. Přitom se do Prahy sjíždějí z celých Čech a Moravy (Opavy, Vsetín, Třebíče, Olomouce, Chebu, Sokolova), jeden posluchač váží cestu z Nového Mesta nad Váhom. V ročníku je sedm loutkářů; přihlášily se — a pilně studují — dvě posluchačky Akademie výtvarných umění v Praze (jedna z nich bulharské národnosti). Při zahájení byla pouze polovina členů Svazu. Dnes — ačkoli jsme záměrně žádný nábor neprováděli — jsou již členy téměř všichni.

Dr. MILAN KYŠKA, předseda ÚV SČDO

Jonešem, tajemníkem krajské odborové rady, delegaci krajského výboru Socialistického svazu mládeže, vedenou soudružkou Alenou Plockovou, delegaci okresního výboru KSČ v Náchodě vedenou vedoucím tajemníkem OV KSČ soudruhem Václavem Dohnalem, delegaci Okresního národního výboru v Náchodě, vedenou místopředsedou ONV soudruhem Zdeňkem Kořancem, delegaci městského výboru KSČ v Hronově, vedenou soudruhem Jaroslavem Vincencem, místopředsedou MěstV KSČ a předsedou MěstV NF v Hronově,

47. JIRÁSKOV HRONOV ZAHÁJEN

delegaci poslanců MěstNV v Hronově, ředitele Ústavu pro kulturně výchovnou činnost v Praze soudruha dr. Miroslava Bukovského, ČS., ředitele Krajského kulturního střediska v Hradci Králové soudruha Václava Vavrouška, delegaci ústředního výboru Svazu českých divadelních ochotníků, vedenou soudruhem dr. Milanem Kyškou, delegaci zahraničních pozorovatelů, představitel slovenského amatérského divadelnictví a další hosty, mezi nimi zástupce sdělovacích prostředků, návštěvníky Jiráskova Hronova a hronovské občany. Soudruh O. Cvrček potom předal slovo s. K. Lebedovi, zástupci ministerstva kultury ČSR, který slavnostně zahájil letošní, 47. ročník Jiráskova Hronova, národní přehlídky amatérských divadelních souborů.

V jeho krátkém projevu zazněla fakta o Festivalu zájmové umělecké činnosti, který je věnován 60. výročí Velké říjnové socialistické revoluce a 30. výročí Vítězného února. 47. Jiráskův Hronov zobrazující tradici i výsledky amatérského divadelnictví, je jednou z nejvýznamnějších kulturně politických událostí, organizovaných v rámci festivalu. Amatérské divadelnictví prodělalo v uplynulých letech veliký vývoj směrem ke kvalitě inscenační práce, náročnější socialistické, společensky i politicky angažované jevištní tvorbě. Velmi výrazně vzrostla také mimodivadelní aktivita amatérských divadelních souborů, podílejících se na přípravě a průběhu nejrůznějších kulturně politických událostí.

Úkoly, k nimž se amatérské divadelnictví v minulosti zcela jednoznačně vyjadřovalo i ty, jejichž řešení před ním ještě stojí, jsou spojeny s jeho pokrokovou tradicí i dnešními úspěchy.

—ek—

VČERA

6. 8. SOBOTA

V 9 hodin se konalo plenární zasedání ÚV SČDO, ve 12 hodin bylo v malém sále divadla rozloučení s divadelním souborem Skláren Kavalier Sázava. Ve 13 hod. se uskutečnila instruktážní schůzka poroty a rovněž ve 13 hod. bylo uvítání divadelního souboru Tyl Městského kulturního střediska v Rakovníku. V 15.30 bylo slavnostní kladení kytic k pomníku Aloise Jiráska a v 16 hod. byl slavnostně zahájen 47. Jiráskův Hronov. Divadelní soubor z Rakovníka uvedl v 16.30 a v 19.30 inscenaci hry B. Vasiljeva „...a jitra jsou zde tichá“, v 17 hodin se konala tisková konference. V 18.30 jsme v Hronově přivítali divadelní soubor ZK Svit, ZPS a Rudý říjen z Gottwaldova. Ve 20.30 byl v sádech promítán film „Jan Hus“, ve 21 hod. poprvé otevřela své brány Slávie, Soubor z Rakovníka besedoval se svým patronem od 22 hod. a ve stejnou hodinu zasedala ústřední porota.

DNĚS

7. 8. NEDĚLE

V 9.30 přednáší ve Slávii prof. dr. Karel Martínek, DrCs., rektor AMU v Praze na téma VŘSR a její vliv na čs. dramaturgii, v 10 hodin je na MěstNV vítání zahraničních delegátů. Ve 12 hodin v malém sále divadla je rozloučení s rakovnickým souborem, ve 14 hodin setkání Středočechů ve Slávii. V 16.30 a v 19.30 se koná představení gottwaldovského souboru — A. N. Ostrovskij „Kdo hledá, najde“. V Jiráskových sádech v 16.30 vystoupí folklorní soubor Hadař z Červeného Kostelce, v 18.30 bude uvítán před Jiráskovým divadlem divadelní soubor LŠU-PKO Gottwaldov. Ve 20.30 bude v sádech promítán film „Jan Žižka“, od 21 hod. je otevřená Slávie, ve 22 hodiny je beseda gottwaldovského souboru s patronem a zasedá odborná porota.

ZÍTRA

8. 8. PONDĚLÍ

V 9 hodin bude zahájena práce v diskusních klubech v I. patře ZDŠ na náměstí (klub kraj. porotců, režisérů, výtvarníků, také klub pro dramaturgii a dramaturgii, v učňovské škole SSD bude pracovat scénografická škola a klub pro zahraniční delegáty. Ve 12 hodin v malém sále divadla bude rozloučení se souborem ZK SVIT, ZPS a Rudý říjen z Gottwaldova, v 16.30 a v 19.30 se koná vystoupení divadelního souboru LŠU-

Každoročně přicházejí stovky zájemců do Jiráskových sadů, aby z přírodního hlediště sledovaly rozmanitá vystoupení souborů zájmové umělecké činnosti, připomínající svou prací, že vedle divadelních souborů existuje velké množství souborů zabývajících se tvorbou v mnoha dalších oborech ZUČ. V letošním ročníku se opět setkáme ve většině případů s hudebními soubory Náchodská, jejichž zřizovateli jsou klubová zařízení Revolučního odborového hnutí. Všechny kolektivy, s nimiž se publikum v rámci mimodivadelních pořadů setká, přijaly závazek, že na 47. Jiráskově Hronově vystoupí bez jakýchkoli nároků na odměnu.

Jde převážně o kolektivy dechové, nebo taneční orchestry s vysokým stupněm kvalifikačního hod-

Za hudbou a filmem

nocení nebo zase o soubory mladých lidí, jejichž garantem jsou organizace SSM. Tato neoficiální přehlídka ostatních souborů zájmové umělecké činnosti má také svůj specifický charakter — jejich cílem je přispět festivalové atmosféře, představit vlastní repertoár a zaujmout posluchače. Každoročně se to souborům daří, takže i mimodivadelní pořady jsou středem zájmu, ať už jde o koncerty hudebních skupin nebo kolektivy módních přehlídek a mnohých dalších.

Výraznou součástí letošního ročníku mimodivadelních programů je promítání filmů, natočených na motivy literárních děl Aloise Jiráska. Počvečery v parku jistě přivedou do hlediště mnoho diváků, kteří si rádi připomenou, jak na ně románová díla A. Jiráska působila čtenářsky a jak přijímali první filmová zpracování jeho románů. A je jistě logické, že do tohoto zajímavého programu byl zařazen i životopisný snímek uzavírající celý cyklus filmů.

—km—

PKO — Jar. Bařinka: Smrt na hrušce; v 18.30 uvítáme divadelní soubor MĀJ z Prahy. Ve 20.30 můžete shlédnout v sádech film „Proti všem“, společenský večer ve Slávii bude od 21. hodiny, ve 22 hodin bude beseda souboru s patronem a ve stejnou hodinu zasedne k jednání odborná porota.

E. S.

ÚV SČDO o aktivitě

V sobotu 6. 8. dopoledne se konalo v budově školy na hronovském náměstí zasedání Ústředního výboru Svazu českých divadelních ochotníků, na které byli pozváni i další funkcionáři SČDO, přítomní na letošním Jiráskově Hronově a další hosté.

Účastníci byli informováni o průběhu akcí, které SČDO pořádá nebo na jejichž realizaci se významnou měrou podílí. Šlo především o průběh scénografické školy, akce „Ochotníci Národnímu divadlu“, festival souborů s více jak stoletou historií apod.

Hlavní pozornost věnovalo zasedání zprávě o činnosti Svazu ve Východočeském kraji. Jednání byli přítomni představitelé východočeského KKS. V závěru schůze projednal ÚV SČDO různé návrhy z řad přítomných členů ÚV i hostů.

—J. D.—

JIRÁSKŮV HRONOV, zpravodaj národní přehlídky amatérských divadelních souborů — číslo 3. 1977. Redakce: M. Marek, E. Slovákova, A. Gasparičová. — Vydává Přípravný výbor 47. Jiráskova Hronova. — Vytiskly Východočeské tiskárny, provoz 13 Hronov 7. srpna 1977. — Povoleno VČKNV č. j. 226/kult/77 a. Cena 1.— Kčs.

Včerejšího odpoledního představení Vasiljevovy hry ...a jitra jsou zde tichá se zúčastnili také členové delegací, kteří přijeli do Hronova na slavnostní zahájení národní přehlídky amatérského divadla.